

REFERAT

Møde den 23. marts kl. 13-16 på GEUS

Tilstede:

Thorkild Feldhusen, Rambøll; Johnny Fredericia, GEUS; Nils Thorup, Grundfos; Jens Baadsgaard Pedersen; WaterTech; Hans Christian Bruun Hansen, KVL, Kåre Overgaard, Wavin, Jørn Rasmussen, DHI, Michael Schulz Rasmussen, GRAS, Jesper G. Dannisøe, DWF.
Afbud: Erik Arvin, Carl Emil Larsen (grundet flytning af mødetidspunkt)

1. Godkendelse af referat fra møde 12-01-2006

Johnny Fredericia (JFR) bød velkommen til mødet og til produktchef Kåre Jue Overgaard, Wavin, der er indtrådt i stedet for Bo Vestergaard Nielsen. Bortset fra stavemåden i Grundfos var der ingen bemærkninger og referatet kunne godkendes.

2. Meddelelser fra JFR og andre medlemmer

JFR omdelte en artikel fra Ugebrevet Mandag Morgen, 13.marts "En dansk vandklynge tager form". Artiklen nævner Grundfos og DHI som værende med i initiativet til at opbygge kompetence inden for vandområdet. Jørn Rasmussen (JAR) kunne efterfølgende meddele at initiativet er kommet fra Grundfos og at der ikke er intentioner om at udvikle en parallel organisation eller forum. Nils Thorup (NT) meddelte, at han på Grundfos's vegne er blevet udpeget som kontaktperson og at initiativet er kommet fra bestyrelsesformanden for Grundfos, Niels Due Jensen. En af ideerne kunne være en fysisk samling af innovative virksomheder under samme tag, som i symbiose kunne udvikle og demonstrere front-end teknologi inden for vand.

Hans Chr. Bruun Hansen, KVL, (HCBH) mente at der var et behov for en slags fælles organ, der kunne udtrykke vand-områdets meninger, men understregede, at der også indadtil i DWF/IAFP var behov for at underrette hinanden, således at alle var lige opdateret på diverse tiltag og nyheder.

Jens Baadsgaard Pedersen, WaterTech (JBP), foreslog, at DWF forsøgte at holde styr på alle de forskellige initiativer og samlede informationerne til gavn for det fælles.

NT oplyste, at der skulle være nogle initiativer i gang omkring spildevand og at Mogens Henze skulle være en af hovedpersonerne. (Carl Emil Larsen har oplyst at projektet hedder "Fremtidens afløbssystemer" at at det bl.a. vil blive præsenteret for DANVA's Vand- og Spildevandspanel den 25. april)

JFR er inviteret til et møde i DANVA's vandpanel for at informere om IAFP-initiativet.

HCBH: Veluxfonden har finansieret oprettelse af to centre for hhv. sørestaurering og for grundvand.

IAFP - VAND

3. Styregruppemedlem for den associerede vandsektor v Hans Christian Bruun Hansen

HCBH havde fået i opdrag at identificere nyt medlem til styregruppen og havde været i kontakt med Danisco og med Novozymes og ville tage kontakt til Kemira. Der var endnu ikke knyttet endelige kontakter på området.

Der udspandt sig en diskussion om hvilke områder, der kunne være interessante at have repræsenteret i gruppen, men der var enighed om, at det skulle være enten enkelt-industrier med en vis volumen eller en repræsentant fra en organisation, ligeledes med en vis volumen.

4. Orientering fra Miljøteknologisk Høring på Christiansborg 21-02-2006 ved Jørn Rasmussen og Erik Arvin

JAR gav en kortfattet gennemgang af høringen, som var arrangeret af Teknologirådet på vegne af Folketingets Miljø og Planlægningsudvalg. Området Vand var en blok sidst på dagen. Erik Arvin havde et indlæg på teknologi og JAR om danske erhvervs kompetencer inden for vandområdet. I ministerens indlæg fyldte vand meget, så der var ingen tvivl om, at det har hendes interesse. Mulighederne for at etablere danske demonstrationsprojekter blev fremført i flere indlæg på høringen. Indlæggende kan ses på www.tekno.dk (under høringer)

Erhvervslivet er ved at acceptere, at offentlig regulering på miljøområdet ikke nødvendigvis virker konkurrenceforvridende ift. danske virksomheders muligheder internationalt. Men det er nødvendigt at de ændringer i regulering planlægges med en passende lang tidshorisont til at omlægge processer og forbrug, samt at der kommer midler til demonstrationsprojekter, der kan lede frem mod nye teknologier.

Miljø og Planlægningsudvalgets formand gav udtryk for, at udvalget vil gøre en stor indsats for at en del af den øgning der skal finde sted i de offentlige forskningsmidler for at opfylde Barcelona målsætningen (1 % BNP til forskning) blive rettet mod miljøteknologi (især energi, vand og kemikalier).

5. Orientering om udviklingen i arbejdet i WSSTP v. Jørn Rasmussen

JAR gav en status for WSSTP, som har været gennem en svær proces når det gælder formulering af den strategiske forskningsdagsorden, men som nu synes at have fundet en spændende tilgang. Der er fokus på 6 hovedproblemstillinger/pilots:

- Vandmangel i kystnære områder (specielt et mediterrant problem)
- Vand i byer
- Vand i industrien
- Vand i landbrug
- Ekstremhændelser
- Rehabilitering af forurenede vand

Inden for hver af de seks pilots er det tanken at gennemføre en række løsningsorienterede demonstrationsprojekter, som vil bestå af en kombination af opstrøms forskning, nedstrøms udvikling og egentlig demonstration. Disse projekter vil blive gennemført af konsortier med deltagelse fra alle interessenter. Forskning og innovationen bliver derved i højere grad markeds- og brugerdrivet. Detaljerne vil blive beskrevet i en såkaldt "deployment strategy".

IAFP - VAND

Fra dansk side har Finn Plauborg meldt et dansk demonstrationsprojekt ind med fokus på vanding i landbruget. DHI overvejer at fremme et dansk projekt om driftoptimering og realtidstyring af vand i byer. JAR opfordrede styregruppens deltagere til at komme med ideer til til demonstrationsprojekter i Danmark..

Selve WSSTP har fundet finansiering af sekretariatets arbejde frem til 2007 med. EU-kommissionen er meget interesseret i, at arbejdet i WSSTP fortsætter.

6. Status for arbejdet i arbejdsgrupperne v. styregrupperepræsentanterne +

Tages sammen med pkt 7

7. Drøftelse af gruppernes afgrænsning på baggrund af styregrupperepræsentanternes tilbagemelding fra møderne, samt referat fra gruppe 3.

Grupperne 3 og 5 har fået flere nye medlemmer og listerne skal opdateres på nettet. Desuden skal det anføres, at Kaare Overgaard er indtrådt i styregruppen.

Gruppe 1 har haft 1 møde og mødes igen den 31.marts. Referat fra denne gruppe eftersendes. Gruppen fandt, at der er overlap til gruppe 2, men dette må afklares ud fra fælles retningslinier fra styregruppen. Der var desuden afgrænsningsproblemer med gruppe 3. Gert Holm Kristensen, DHI har foreslået, at WSSTP rapporten gennemlæses og bruges som grundlag for definering af innovationsområder.

Gruppe 2 holder møde dags dato (23.3). Her diskuteres ligeledes afgrænsning til de andre grupper. Der går ikke i dybt ned i teknologien, men fokus ligger på at studere effekterne og opnåelse af effektmål ved anvendelse af forskellige teknologier f.eks. gylleseparering. Området GMO-planter med lavt vandbehov er interessant, men er vurderet at ligge udenfor gruppens område. Overordnet kunne fokus beskrives som ”Hvad kan vi gøre fra kilde til overflade- og grundvand”, hvilke agroteknologier kan bruges og hvordan påvirkes disse teknologier af klimaforandringer. Der lægges op til at komme med et ide-katalog.

Styregruppen diskuterede, om det ikke var for omfattende, idet det på det nærmeste omfattede hele vandets kredsløb.

HCBH fastholdt, at fokus overordnet var styret af krav i Vandrammedirektivet.

Gruppe 3 har haft meget diskussion om afgrænsninger mod de andre grupper, blandt andet omkring monitorering og spørgsmål, om f.eks. slam er med under gruppens område eller ej.

Gruppe 4 har ikke haft møde endnu. Formanden, Anders Dalsgaard, er meget ophængt og styregruppen besluttede at få skubbet gruppen i gang, evt. med brug af sekretæren i gruppen. Så må man senere tage stilling til, om der skal være en ny formand. JFR tager action.

Gruppe 5 har holdt møde den 9.marts. Det er en forskertung gruppe med 10 medlemmer fra forskningsmiljøet og 6 fra rådgiverne, men ingen fra ”slutbrugergrupperingerne” For at få lidt mere bredde har formanden forsøgt at få Jan Møller Hansen fra Danida med.

IAFP - VAND

Kerneområdet for gruppen er blevet diskuteret længe og er efterfølgende fastslået som vandressourcer og informationsteknologi.

NT mente så, at informationsteknologi på ”rørsystems niveau” så ligger i gruppe 1.

Gruppe 6 holdt deres første møde den 17.marts, dog kun med 5 deltagere, men gruppen har hele tiden været lille. Gruppen vil gerne supplere sig med kandidater inden for de ubesatte områder, bl.a. fra Miljøstyrelsen, virksomheder og vandværker. Mødet fokuserede meget på de samfundsrelaterede områder inde for vand og gruppen kunne således klart definere deres eget område, så en opslugning af gruppe 6 i de andre grupper er ikke aktuel. Amternes og Kommunernes Forskningsenhed er repræsenteret i gruppen og stod for en række forslag rettet mod det samfundsrelaterede.

JBP konstaterede, at hvis gruppe 6 retter sig mod det samfundsrelaterede, så passer det fint at gruppe 5 retter sig mod den hårde IT teknologi, men det kunne også konstateres at der vil være teknologiske behov på tværs af grupperne 1, 3 og 5.

HCBH konkretiserede gruppe 2's fokus område rettet mod overfladen/jorden, men at der skal være plads til den tilknyttede teknologi, bla. set i relation til arealanvendelsen.

Sekretariatet foreslog, at man kunne lave en grafisk oversigt over vandområdet, som så angav hvor de enkelte grupper havde deres primære interesser. Derved ville man sikkert også kunne finde områder, der enten ikke havde interesse, eller med den nuværende gruppering ikke var dækket ind. Der var tilslutning til en sådan grafisk afklaring, der så kunne komme sammen med en slags guideline fra styregruppen om hvordan man skulle sikre sig mod for mange overlap og hvordan man kunne konkretisere udvikling af emneområder.

JFR påpegede at man bør se på eksisterende teknologi og ud fra denne forsøge at komme med innovative tiltag, der enten udbygger eksisterende teknologi, sammensmelter teknologier, eller fører til helt nye udviklinger.

JBP påpegede at resultaterne af alle de forskellige ideer fostret i de enkelte grupper skal lede frem til koncepter og produkter, der kan sælges eller bruges i f.eks. rådgivning. Endelig var det også vigtigt, at styregruppen kommer med et respons til de enkelte grupper på deres udspil.

Det blev konkluderet:

at der skal laves en slags guideline for afgrænsning af gruppernes emneområder, samt at der laves en grafisk præsentation af emneområderne. JFR vil distribuere diverse beskrivelser af forskningsbehov fra grupperne til styregruppen.

Det blev også vedtaget, at al materiale fra grupperne tydeligt skal have en identifikation, mindst med gruppens navn og nummer på ”forskningsbehov”.

8. Den videre proces herunder indmelding af forskningsbehov til Det Strategiske Forskningsråd

JFR forventer, at der kommer et udbud primo, med ca. en måned til interessetilkendegivelser, antageligt en form for prækvalifikation med ca. en måned til indsendelse. En endelig ansøgningsrunde forventes at ligge i september.

IAFP - VAND

På den videre proces konkluderedes:

Forskningsplatformen vil meddele programkomitéen i form af et kort (ca. 2-3 sider) notat hvilke områder, der er arbejdes med i vore arbejdsgrupper, baseret på en sammenfatning af det indkomne materiale. Dette skal foreligge inden 1 maj hvorfor arbejdsgruppemateriale kan inddrages indtil 20. april. Det af arbejdsgrupperne udarbejdede materiale vil også være grundlaget for det videre arbejde frem mod en status rapport i september 2006 og en endelig forskningsdagsorden i foråret 2007.

Styregruppen drøftede behovet for at inddrage markedsaspektet i analysen over forskningsbehovene og vil sætte dette på dagsordenen til maj mødet for en evt. udmelding til arbejdsgrupperne.

I en pressemeddelelse fra forskningsstyrelsen fremgår det, at der vil være tre virkemidler, der vil blive anvendt ved bevillingstildelingen i 2006., se www.forsk.dk under nyheder; "Slut med at smøre forskningsmidlerne tyndt ud"

- Strategiske forskningscentre
- Strategiske netværk
- Mindre strategiske satsningsområder.

Det vil være værd at undersøge, om IAFP kan få finansieringsstøtte fra pind 2, men samtidigt er det vigtigt at være opmærksom på, at der sagtens kan være andre forskningskasser, som man kan søge i på baggrund af de gode idéer der udvikles i grupperne.

9. Hvad skal vi sætte på hjemmesiden og hvad er internt v. JFr (se også hjemmeside)

Det blev besluttet, at alt officielt kan ligge på webben, mens al internt distribueres på e-mail.

10. Andre udestående opgaver jf. referat af 12-01-2006

JFR: Der er et hængeparti på igangsætning af visionsarbejdet, som skal ligge i udkast i maj (JFR, Carl Emil Larsen (DANVA) og Erik Arvin (DTU)).

JAR efterlyste konstruktiv kritik af det udsendte interne WSSTP arbejdsdokument

Ikke-medlemmer af DWF/IAFP identificeres af DWF sekretariatet og disse opkræves et beløb på 500 kr for den videre deltagelse.

11. Evt.

Næste møde aftalt til 15. maj, 2006, kl. 15-18 med efterfølgende middag. Mødet holdes hos GEUS

Referent: Jesper Goodley Dannisøe, DWF Koordinator.